

'Accountant in business is eenling'

Met de installatie van het ledengroepbestuur accountants in business (AIB) gaf voorzitter Gabriël van de Luitgaarden het stokje door aan Roderik Meeder. Een terugblik en een toekomstvisie.

TEKST: LEENDERT HAARING | BEELD: MARJA BROUWER

"Het belangrijkste onderwerp tijdens mijn voorzitterschap was de aanstaande fusie tussen NIVRA en NOvAA", vertelt de ex-voorzitter van de ledengroep van accountants in business bij het NIVRA, Gabriël van de Luitgaarden. "Alle accountants in business moeten straks binnen de toekomstige beroepsorganisatie passen. We hebben onderzoek gedaan naar de AA's die werken als accountant in business om te bepalen hoeveel het er zijn en waar ze werkzaam zijn. Vervolgens hebben we ze een enquête gestuurd om te achterhalen aan wat voor ondersteuning deze groep behoefte heeft. Dat blijkt in eerste instantie vooral vaktechnische en fiscale informatie te zijn."

Inmiddels voelt deze groep zich meer "herkend en erkend", voegt Roderik Meeder, de nieuwe voorzitter van de ledengroep accountants in business, daaraan toe. "De AA's die werken als accountant in business krijgen meer aandacht dan voorheen en kunnen gebruikmaken van een breder pakket, waaronder cursussen en MCA, ons tweemaandelijks magazine." In de ambtstermijn van Van de Luitgaarden, die duurde van september 2008 tot september 2011, is ook een betere relatie met het algemeen bestuur tot stand gekomen, zijn budgetproblemen opgelost en is een nieuwe opzet voor het Controllers Instituut (CI) gerealiseerd, dat inmiddels NBA-VRC heet.

FINANCE PROFESSIONAL

Een belangrijk aandachtspunt voor de komende periode is de accountantsopleiding. Van de Luitgaarden: "De accountantstitel moet voldoende perspectieven blijven bieden. Een brede accountantsopleiding is in het belang van de accountants in business, maar ook

in die van openbaar accountants. Waarom? Veel mensen die als openbare accountant beginnen, kiezen op een gegeven moment voor een overstap naar het bedrijfsleven. De accountantsopleiding moet die mogelijkheid blijven bieden. Het is mooi dat je de mogelijkheid hebt om eerst als openbaar accountant een heleboel bedrijven van dichtbij mee te maken."

Meeder: "Biedt de accountantsopleiding alleen een carrière in het openbaar beroep, dan zal de instroom in het openbaar beroep in het geding kunnen komen. Degenen die een carrière in het bedrijfsleven ambiëren, zullen dan geneigd zijn te kiezen voor de opleiding tot register controller. Zij zullen voor het openbaar beroep verloren gaan."

Zowel Van de Luitgaarden als Meeder zijn van mening dat alle opleidingstitels leiden tot een goede accountant in business. "De AA- en RA- titels staan nu nog voor een stevige finance professional die als accountant in business zijn werkzaamheden kan uitvoeren op een hoogwaardig niveau vergelijkbaar met de registercontroller", aldus Van de Luitgaarden. "Dat moeten we ook voor de toekomst waarborgen."

ETHIEK

Het algemeen bestuur stelde, op voordracht van het ledengroepbestuur AIB, in november 2011 de training Beroepsethiek verplicht voor de kalenderjaren 2012 en 2013. Meeder: "De laatste vijf jaar is er veel aandacht voor de betrouwbaarheid van financiële rapportages en terecht, maar ethisch verantwoord handelen geldt niet alleen voor de openbaar accountant. Vaak als er iets aan de hand is met cijfers, is daar ook een intern financieel deskundige bij betrokken. Beroepsethiek is een pet die elke accountant past."

De aandacht van de leden voor het onderwerp werd bevestigd door de hoge opkomst bij bijeenkomsten die in het teken stonden van beroepsethiek. Zo deden 879 accountants in business mee aan het nulonderzoek, kwamen in april 2011 250 mensen naar de ledenver-

'BEROEPSETHIEK HAAL JE NIET UIT EEN BOEKJE. HET IS EEN LEVEND FENOMEEN.'

gadering, en kwamen in totaal zo'n achthonderd accountants naar vier verschillende regiosessies. Van de Luitgaarden: "Veel van onze leden vinden het lastig om te duiden wat beroepsethiek betekent, wat je ermee moet in de dagelijkse praktijk en welke rol je daarin kunt spelen. Als ledengroepbestuur AIB hebben we daarom voorgesteld om beroepsethiek als training verplicht te stellen. Het algemeen bestuur heeft dit geaccordeerd."

Biedt de VGC voor accountants in business niet genoeg handvatten voor ethisch handelen?

"De VGC is helder maar conceptueel geformuleerd. Zaken als 'objectiviteit' en 'in de werkomgeving een op ethische principes gebaseerde cultuur bevorderen' zijn moeilijk hanteerbaar voor een accountant in business. Hoe kun je objectief zijn als je in dienst bent van een werkgever die jouw salaris betaalt? Als accountant in business vertegenwoordig je de belangen van jouw werkgever. Uiteraard moet je wel juridisch en moreel verantwoord optreden. Bij ethiek gaat het zowel om jouw eigen persoonlijke ethiek als die van de organisatie. Dat proberen we in de training duidelijk te maken. In de VGC staat ook dat van een accountant in business wordt verwacht dat deze een op ethische principes gebaseerde cultuur bevordert. Dat is een mooie kapstok geweest voor de cursus", aldus Meeder.

VOORBEELD

"Beroepsethiek haal je niet uit een boekje. Het is een levend fenomeen", vertelt Meeder. "In een bepaalde situatie zijn sommige handelingen passend en in andere weer niet. Een voorbeeld: stel een boot wordt vastgehouden in Rusland. Betaal je als organisatie niet, dan mogen de goederen het land niet in. Hoe ga je daar mee om? Wanneer is dit verantwoord en wanneer niet? In dit geval moet je de volledige context goed analyseren voordat je een keuze maakt. Het langetermijndoel is uiteindelijk het voortbestaan van jouw organisatie. Dat moet je in je achterhoofd houden. Het is de taak van de finance professional om zaken bespreekbaar te maken binnen de organisatie. De training helpt daarbij. Daar komen vakinhoudelijke zaken bij kijken, maar ook zaken als cultuur en sociale vaardigheden."

TRAINING

De cursus begint met een assessment. Op basis daarvan worden persoonlijke kenmerken en vaardigheden in kaart gebracht waarmee de cursist richting krijgt hoe hij/zij handelt en kan handelen in dilemma situaties. In een groep van maximaal twintig deelnemers worden vervolgens casussen uit de beroepspraktijk behandeld. Er wordt inzichtelijk gemaakt hoe je ethisch

**GABRIËL VAN DE LUITGAARDEN:
'EEN BREDE ACCOUNTANTS-
OPLEIDING IS IN HET BELANG VAN
DE ACCOUNTANTS IN BUSINESS.'**



**'BEROEPSETHIEK IS EEN PET
DIE ELKE ACCOUNTANT PAST.'**

RODERIK MEEDER:
'WE HEBBEN EEN PLURIFORME GROEP.
DE FINANCIËLE COMPONENT IS DE
GROTE GEMENE DELER.'



'NEDERLAND IS TE KLEIN VOOR HOKJES EN HET SPLITSEN VAN DE ACCOUNTANTSGROEPEN IN APARTE ORGANISATIES.'

handelen bespreekbaar maakt en hoe je samen tot een oordeel kan komen wat ethisch verantwoord is en wat niet. Na de hoofdsessie volgt een evaluatie.

Van de Luitgaarden: "Het curriculum is vrij algemeen geformuleerd. De onderwijsinstellingen moeten de details verder uitwerken. Zij kunnen het initiatief nemen voor het ontwikkelen van een cursus op maat voor een bepaalde doelgroep, zoals de register valuatoren, maar een bepaalde groep kan ook zelf de vraag voor een training op maat neerleggen bij de onderwijsinstellingen."

Dat de training in groepsverband wordt gegeven, is geen toeval. "Als openbaar accountant werk je met anderen op een kantoor. Een accountant in business is vaak een eenling", licht Meeder toe. "Binnen groepsverband kunnen de accountants in business met elkaar sparren over de zaken die zij in de praktijk tegenkomen. Die mogelijkheid hebben zij vaak niet binnen de eigen organisatie."

PLURIFORME GROEP

Tijdens de recente algemene ledenvergadering van het NIVRA in december 2012 merkte register valuator Joost Groeneveld op dat de accountants in business een pluriforme groep is, die zich niet onder één noemer laat brengen. Meeder is het niet met hem eens.

"We hebben een pluriforme groep, maar de bulk van accountants in business werken als finance professionals binnen een organisatie of als zzp'er in een financieel gerelateerde rol. De financiële component is de grote gemene deler en het feit dat we als professionals optreden en gezamenlijk een beroepsgroep vormen."

Overigens zal de groep zzp'ers het komende jaar extra aandacht krijgen binnen de ledengroep AIB. Van de Luitgaarden: "Dat is een significante groep binnen de accountants in business geworden. We zullen onder andere bekijken wat de VGC betekent voor zzp'ers en tegen welke specifieke problemen zij aanlopen."

SAMENWERKING

Zullen de accountants in business over tien jaar nog onderdeel uitmaken van de NBA?

Meeder: "De NBA staat voor alle accountants: de accountants in business, de intern en overheidsaccountants en de openbaar accountants. Nederland is te klein voor hokjes en het splitsen van die groepen in aparte organisaties. Vanuit de NBA zal er ook een goede samenwerking blijven bestaan met de VRC. Samen moeten we ervoor zorgen dat we de hoogwaardige finance professionals optimaal bedienen. Die samenwerking zal de komende tijd alleen maar verder gaan groeien." □